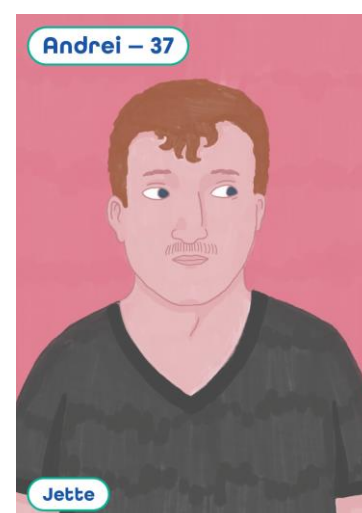

Rollenspel 'Burgerraad voor het klimaat'

Thema: mobiliteit

Waarom dit spel over de Burgerraad voor het klimaat?

In 2022 heeft de Brusselse regering een nieuw orgaan opgericht voor het klimaatbeleid in Brussel. Naast een Comité van Klimaatdeskundigen, dat het gewestelijk overheidsbeleid bestudeert en evalueert in het licht van de klimaatdoelstellingen, heeft de regering de Burgerraad voor het klimaat opgericht. Dit orgaan stelt burgers in staat om een actieve rol te spelen in het klimaatbeheer.

Elk jaar legt de Burgerraad een reeks aanbevelingen voor aan de regering om ervoor te zorgen dat Brussel tegen 2050 een koolstofarme stad wordt. De Burgerraad voor het klimaat bestaat uit 65 à 100 mensen die willekeurig geloot zijn. Die groep wijzigt elk jaar zodat de Raad lang kan blijven bestaan (meer info www.assembleeclimat.brussels/).

Het doel van de Raad is om een diverse en zo representatief mogelijke groep samen te brengen (geslacht, leeftijd, woonplaats, opleidingsniveau ...). Elk jaar ontvangen 10.000 willekeurig gekozen Brusselaars een brief waarin ze worden uitgenodigd om deel te nemen aan de Burgerraad voor het klimaat.

Gewoon brieven sturen om mensen uit te nodigen om deel te nemen is te beperkt om alle Brusselaars erbij te betrekken. In 2023, toen we de eerste Raad organiseerden, merkten we dat bepaalde groepen heel weinig reageerden op de uitnodigingsbrief, vooral jongeren, mensen die geen Frans of Nederlands spreken, mensen in kwetsbare situaties ... We begrijpen dat het niet altijd gemakkelijk is om te reageren op zo'n uitnodiging, of dat sommige mensen terughoudend zijn om deel te nemen (Hoor ik wel thuis in een raad? Weet ik wel genoeg over het onderwerp? Waarover gaat dit concreet? Kan ik iemand meenemen? ...).

Daarom heeft het secretariaat van de Raad, dat wordt verzekerd door Leefmilieu Brussel, een rollenspel ontwikkeld dat deelnemers inzicht geeft in de werking van een raad door middel van een 1,5 uur durende animatieactiviteit. Deelnemers ontdekken informatie over 'Hoe werkt het? Wat is er geregeld zodat ik kan deelnemen? Waarom is het belangrijk voor mij om deel te nemen?' ...

Eind 2024 bezocht het team van Leefmilieu Brussel een aantal scholen en verenigingen om het spel van de Raad te testen. Het was een vruchtbare en succesvolle ervaring. Oorspronkelijk was het spel alleen bedoeld om deelnemers te werven voor de Burgerraad voor het klimaat. Maar het werd al snel duidelijk dat het spel ook voor andere doeleinden kon worden gebruikt (uitleggen wat een burgerraad is, burgerparticipatie illustreren, individuen tools aanreiken om hun stem te laten horen, in enkele uren content verzamelen ...).

Leefmilieu Brussel heeft daarom besloten om deze methodologische fiche op te stellen, zodat andere spelers het spel in hun eigen context kunnen gebruiken. In deze fiche vindt u de grote lijnen, maar het is mogelijk om het spel te personaliseren/aan te passen aan uw context (personages, thema, doel ...).

Dit spel kan aan verschillende doelstellingen voldoen:

- **Uitleggen hoe een Burgerraad voor het klimaat werkt op een interactieve en toegankelijke manier.**
- **Laten zien dat iedereen een plaats en inspraak kan hebben in een raad.**
- **Het aantal verschillende profielen die zich aanmelden verhogen, waardoor de diversiteit van de groep toeneemt.**
- **De inclusiemaatregelen uitleggen die kunnen worden genomen om de deelname van verschillende groepen te vergemakkelijken (onkostenvergoeding, kinderopvang, vertaling ...).**
- **Leren over een onderwerp op een geïnformeerde manier.**
- **Spreek- en debatvaardigheden verwerven.**

In enkele woorden

Duur van de animatieactiviteit: +/- 1u30 à 2u.

Doelgroep: Personen van 16 tot 77 jaar die nieuwsgierig zijn naar het proces van een burgerraad en gemotiveerd om te debatteren over mobiliteit in Brussel.

Aantal deelnemers: Min. 5 en max. 12 personen per spel (het is ook mogelijk om het spel voor meer dan 12 personen te organiseren door verschillende groepen te maken).

Benodigdheden:

Fysieke uitrusting:

- Een gezellige ruimte voor groepsdiscussies (1)
- Tafels en stoelen
- Powerpointpresentatie van het spel van de Burgerraad voor het klimaat ([hier online beschikbaar](#))
- Kaarten met rollen ([hier online beschikbaar](#)) (2)
- Uitleg van het spel ([online beschikbaar](#))
- Computer/scherm voor Powerpointpresentatie
- 3 kaarten met verschillende kleuren per speler (geel, rood en groen) (3)
- 3 grote post-its per speler + 1 potlood (4)
- 2 A3-vellen + 1 gekleurde marker (per groep)

(1) 	(2) 	(3) 	(4)
--	--	---	--

Verloop van het spel

Tijdens het spel kruipen de deelnemers in de huid van één van de 12 Brusselaars die ze tijdens het spel zullen ontmoeten. Samen debatteren ze over mobiliteit door in de huid van hun personage te kruipen.

Het worden levendige debatten, waarbij iedereen zijn rol moet spelen en zijn vervoersmiddel moet verdedigen, maar ook een compromis moet vinden om de vraag van de Brusselse regering te beantwoorden:

‘Hoe zullen we ons in 2050 in Brussel verplaatsen om de klimaatuitdagingen van 2050 het hoofd te bieden? Welke maatregelen moeten worden genomen om mobiliteit voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te maken?’

Sturing en spelregels

Hieronder vindt u de verschillende fasen in de organisatie van het spel. Aan het begin van elke fase staat een overzicht van het benodigde materiaal.

[Hier is een geweldige video](#) die laat zien hoe het spel werkt.

Fase 0: voorbereiding

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>
- Tafels en stoelen voor de groep(en) - Projector/scherm (+geluid) - Voor elke persoon, 3 post-its, een pen, 3 papieren stemkaarten (rood, geel en groen), uitleg van het spel - Kaarten met de verschillende rollen - Een groot vel papier en een marker op elke tafel - Een naamkaartje per persoon - <u>Aanbevolen</u>: iets te eten en te drinken	U moet ongeveer 20 tot 30 minuten rekenen voor de voorbereidingen (slides en geluid testen, wifi activeren, de zaal voorbereiden ...). <u>Andere</u>

De zaal moet worden voorbereid (presentatie, tafels, documenten ...). Het aantal tafels hangt af van het aantal ingeschreven personen. Idealiter tussen 5 en 7 à 8 personen per tafel. Het is bijvoorbeeld beter om 2 tafels van 6 personen te hebben dan 1 tafel van 12 personen. Aan elke tafel moet u de verschillende documenten voorzien die de spelers nodig hebben (post-its ...). In dit stadium zijn de rollen nog niet verdeeld.

Voor groepen die elkaar goed kennen, kan het een goed idee zijn om de groepen in twee te splitsen. Dit spel kan met verschillende soorten groepen worden gespeeld. Het is belangrijk om van tevoren rekening te houden met eventuele specifieke behoeften (vertaling, gebarentaal ...).

Fase 1: inleiding

<u>Benodigheden</u>	<u>Tijd</u>
- Een A3-vel met 3 woorden (raad, burger, klimaat) - Markeerstift - Projector/scherm (+geluid)	15 minuten
	<u>Andere</u>

Plak de A3-vellen op de muur en schrijf de 3 woorden (raad, burger, klimaat) op het bord (of op een vel papier).

Slide 1- 3: De facilitator begint met de eerste slides (wie zijn wij, waarom dit spel, wie zijn jullie (kennismaking) ...).

De facilitator schrijft op het papier of bord. Op het blad staan 3 woorden: raad, burger, klimaat. De deelnemers worden gevraagd waar ze aan denken als ze deze 3 woorden horen. De facilitator noteert op het papier. Als er genoeg antwoorden zijn verzameld, kan hij/zij een korte samenvatting maken (bijvoorbeeld: "Ja, inderdaad, in een raad komen burgers samen, ... "). Na deze korte inleiding gaat hij/zij verder met de slides.

Slides 4-8: Hij/zij geeft wat informatie over de impact van de klimaatverandering in Brussel en de impact van de maatregelen op de bevolking.

Slides 9-11: Via deze slides legt de facilitator uit waarom een raad kan helpen om beter rekening te houden met de realiteit van de burgers. Hij/zij toont een korte video waarin wordt samengevat hoe een raad werkt.

Slides 12-13: Hij/zij eindigt met 2 slides waarin wordt uitgelegd waarom het nodig is om dit spel te spelen. Om de verschillende groepen te laten zien dat het belangrijk is om hun stem te laten horen.

Slides 14-15: Hoe werkt een raad? De facilitator legt kort de 6 fasen uit. En legt uit dat we met dit spel 4 van deze 6 fasen gaan uitvoeren.

Fase 2: de rollen

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>	<u>Andere</u>
- De kaarten met de rollen. - Het kleine 'memokaartje' dat in 2 wordt gevouwen bevat de voornaam van de rol + de gebruikte vervoerswijze.	10 minuten	

Slides 16-17: De facilitator verdeelt de rollen. Voor een nog spannender spel moet er worden gezorgd voor een evenwichtig aantal rode en groene kaarten in de groep. Het is belangrijk om de rode en groene kaarten in evenwicht te houden. Als er bijvoorbeeld 6 spelers zijn, moeten er 3 rode en 3 groene kaarten worden uitgedeeld. Een speler die een kaart met een rode achtergrond krijgt, weet dat er actie ondernomen moet worden voor het klimaat, maar het is niet zijn of haar prioriteit. Als hij/zij een kaart met een groene achtergrond krijgt, weet hij/zij dat er actie moet worden ondernomen en dat dit zijn of haar prioriteit is.

Er zijn 2 bijzondere rollen. We raden aan om ze alleen te gebruiken als u werkt met een publiek dat al een goede kennis heeft van deliberatie- en participatieprocessen.

Burger van de toekomst: dit is iemand die in 2050 leeft. Zij zullen dus anders denken tijdens de discussies.

De natuur, die normaal gesproken niet de kans krijgt om zichzelf te verdedigen, heeft inspraak in de discussies via een kaart.

Als u een groep van meer dan 10 spelers hebt, kunt u bepaalde rollen 2 keer gebruiken. U kunt bijvoorbeeld 2 of 3 tafels opzetten. Zorg ervoor dat een rol niet 2 keer aan dezelfde tafel wordt gebruikt. Het is ook belangrijk om een facilitator per tafel te hebben.

De facilitator geeft ook het kleine kaartje en vraagt de spelers om het in te vullen (bijvoorbeeld: mijn personage rijdt in een auto en haar naam is Yasmina, ik omcirkel de auto en schrijf de naam van mijn personage op).

Wacht een paar minuten zodat de deelnemers de tijd hebben om hun rol te lezen. Zodra iedereen zijn rol heeft gelezen, is het een goed idee om een paar vragen te stellen (iedereen met een vrouwelijke rol steekt de hand op ...). Op die manier kunnen ze al enkele kenmerken van de andere rollen ontdekken.

Fase 3: context: een raad over mobiliteit

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>
- Slides	5 minuten
	<u>Andere</u>

Slides 18-19: Vanaf hier legt de facilitator uit dat elk personage net geselecteerd is om deel te nemen aan de Burgerraad over mobiliteit. De deelnemers worden daarom gevraagd om in de huid van het personage te kruipen.

Voorbeeld: Ik ben Yasmina, een 16-jarig meisje dat iets aan het klimaat wil doen. Dus als ik nadenk over de volgende stappen, probeer ik te denken zoals zij.

Ze nemen deel aan een Burgerraad over mobiliteit. Het is een fictieve oefening, maar de gebruikte gegevens zijn echte gegevens uit Brussel. Het spel stelt de deelnemers dus in staat om meer te leren over mobiliteit in Brussel.

De facilitator legt de hoofdvraag uit waar de groep mee aan de slag gaat: 'Hoe zullen we ons in 2050 in Brussel verplaatsen om de klimaatuitdagingen van 2050 het hoofd te bieden? Welke maatregelen moeten worden genomen om mobiliteit voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te maken?'

Fase 4: quiz, de mobiliteit in Brussel

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>	<u>Andere</u>
- Slides - 3 kleuren per deelnemer om te stemmen	10 minuten	

Slides 21-35: De facilitator belicht de huidige uitdagingen aan de hand van een quiz (files, vervuiling, toegankelijkheid en ongelijkheid in de toegang tot vervoer ...), en de diversiteit van vervoermiddelen (metro, bus, tram, fiets, auto met verbrandingsmotor, hybride en elektrische auto, stappen).

Het idee is om een quiz te organiseren. Deelnemers geven antwoord door de kleur omhoog te steken die overeenkomt met het antwoord dat ze willen geven. Als antwoord 1 bijvoorbeeld groen is, 2 geel en 3 rood, dan steek ik de gele kaart omhoog als ik denk dat het tweede antwoord juist is. De eerste vraag wordt gebruikt om te testen of de deelnemers het concept volledig hebben begrepen (slide 23).

Afhankelijk van de kennis van de groep kunt u beslissen om niet alle vragen te stellen.

BELANGRIJK: dit is de eerste stap om in de huid van het personage te kruipen. Probeer te stemmen zoals het personage zou stemmen. Als het personage sterk betrokken is bij het klimaat, zal hij of zij denken dat de impact van mobiliteit op de luchtkwaliteit zeer groot is, en omgekeerd. U zult zien dat dit niet gemakkelijk is voor de deelnemers, maar dat het helpt in de volgende fasen van het spel.

Fase 5: analyse van de ervaringen van de burgers

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>
- Slides - 3 post-its - Balpen - A3-vel per tafel - Markeerstift	15 minuten
	<u>Andere</u>

Slides 36-37: Deelnemers beantwoorden 3 vragen op basis van de kenmerken van hun personage:

- 1/ Hoe verplaatst u zich in Brussel?
- 2/ Wat vindt u leuk aan deze verplaatsingen?
- 3/ Wat vindt u niet leuk? Wat ontbreekt er?

Ze schrijven een antwoord op elke post-it. Het is belangrijk dat de antwoorden op 3 verschillende post-its worden geschreven. Als ze klaar zijn met de oefening, doet de facilitator een rondvraag. Elke deelnemer spreekt op zijn beurt. Iedereen spreekt namens zijn personage: "Mijn naam is Kevin en ik woon in Sint-Joost, ik verplaats me met de auto". Dit helpt de anderen om de standpunten van de verschillende mensen rond de tafel beter te begrijpen. De facilitator plaatst de post-its op het grote vel papier (hij verzamelt de antwoorden al).

Fase 6: Forum van de sprekers

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>	<u>Andere</u>
- Slides	10 minuten	

Slides 38-46: De facilitator legt uit hoe het forum van de sprekers werkt. Dit zijn mensen uit de private, publieke en verenigingssector die burgers komen informeren over mobiliteit. Ze

komen niet om de deelnemers te beïnvloeden, maar om hen te informeren. Deze fase is belangrijk om de verschillende meningen van de verschillende actoren te begrijpen.

De facilitator licht de informatie van de verschillende actoren toe. Er zijn 2 opties:

- ofwel leest hij de teksten;
- ofwel gebruikt hij de video's.

Is uw mening veranderd als gevolg van de presentaties? Welke argumenten zou u naar voren brengen?

Pauze: er is een pauze van 5-10 minuten die de facilitator gebruikt om de verschillende antwoorden te analyseren en te hergroeperen. Dit is ter voorbereiding van het debat dat volgt (welke gemeenschappelijke positieve punten werden genoemd, welke gemeenschappelijke obstakels werden geïdentificeerd ...).

Enkele voorbeelden: verkeersopstoppen, veiligheid, financiën, aanbod ...

Fase 7: debat

<u>Benodigheden</u>	<u>Tijd</u>	<u>Andere</u>
- Slides - A3-vel	15 minuten	

Slides 47-49: De facilitator herhaalt de basisvraag: 'Hoe zullen we ons in 2050 in Brussel verplaatsen om de klimaatuitdagingen van 2050 het hoofd te bieden? Welke maatregelen moeten worden genomen om mobiliteit voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te maken?'

En hij/zij opent het debat: "Ik zag in de analyse dat verschillenden onder u het hadden over openbaar vervoer. Kunnen degenen die er geen gebruik van maken uitleggen waarom? Kunnen degenen die er wel gebruik van maken vertellen waarom? En wat zou er verbeterd kunnen worden? " De facilitator noteert de geïdentificeerde obstakels op het A3-vel. De facilitator gebruikt de obstakels om samen oplossingen te bespreken (bv. gebrek aan aanbod, ik zou kunnen veranderen als er meer aanbod was). De facilitator laat de verschillende mensen de tijd om met elkaar te discussiëren (terwijl ze in hun rol blijven).

De facilitator leidt discussies over 2 of 3 thema's die zijn geïdentificeerd en noteert de mogelijke oplossingen die naar voren worden gebracht. Dit hangt af van hoeveel tijd u hebt. Deze fase kan 10 minuten of 30 minuten duren. Het is aan u om te beslissen hoeveel tijd u hebt.

Fase 7: aanbevelingen

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>	<u>Andere</u>
- Slides - A3-vel	10 minuten	

Slides 50-52: De facilitator herhaalt alle mogelijke oplossingen die zijn genoemd. De facilitator doet vervolgens een rondvraag en vraagt iedereen om een aanbeveling te doen op basis van:

- de ervaring van hun rol en zijn/haar behoeften ;
- wat ze geleerd hebben van de sprekers;
- wat ze gehoord hebben van andere burgers.

Vervolgens wordt er gestemd over elke aanbeveling:

- Groen: ik steun dit voorstel.
- Geel: ik ben geen fan van dit voorstel, maar ik begrijp het belang van de ander, dus ik aanvaard het.
- Rood: ik kan dit voorstel niet aanvaarden.

Voor elke aanbeveling zijn er 2 stemmingen. Tussen de eerste en tweede stemming leggen mensen uit waarom ze geel of rood hebben gestemd. Ze kunnen voorstellen doen om de aanbevelingen te wijzigen. Zodra de wijziging is aangebracht, is er een tweede stemming.

Als meer dan 80% groen of geel stemt, wordt de aanbeveling aanvaard.

Fase 8: debriefing

<u>Benodigdheden</u>	<u>Tijd</u>	<u>Andere</u>
- Evaluatiefiche	5 minuten	

- Welke uitdagingen hebt u ondervonden?
- Wat hebt u geleerd over de burgerraad?
- Waarom is het belangrijk voor u om deel te nemen?
- Een paar woorden over het bestaan van de raad.